

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vladimíra Fučíka a soudců JUDr. Pavla Vlacha a JUDr. Elišky Mrázkové v právní věci

žalobce: **Ing. Josef K.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupeného Martou K., obecným zmocněncem
bytem xxx

proti
žalované: **Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group**
IČO: 47116617, se sídlem Pobřežní 665/21, Praha 8

o náhradu za ztrátu na výděлку, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 25. 10. 2017, č. j. 23 C 66/2004-971

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně se v zamítavém výroku o věci samé III. **potvrzuje** v tom správném znění, že se zamítá žaloba o zaplacení částky 789 446 Kč, peněžitého důchodu ve výši 4 795,80 Kč měsíčně za dobu od 1. 10. 2017 do budoucna, a úroků z prodlení v zákonné výši požadovaných celkem z částky 2 186 321 Kč.

II. Ve výroku o nákladech řízení státní IV. se rozsudek **mění** tak, že žalobce je povinen zaplatit státní – Obvodnímu soudu pro Prahu 1 – 30 % nákladů řízení, jejichž výše bude určena samostatným usnesením, do tří dnů od právní moci tohoto samostatného usnesení, a žalovaná je

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

povinna zaplatit státu – Obvodnímu soudu pro Prahu 1 – 70 % nákladů řízení, jejichž výše bude určena samostatným usnesením, do tří dnů od právní moci tohoto samostatného usnesení, a ve výroku o nákladech řízení účastníků V. se **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 34 711 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

III. Ve výroku o povinnosti zaplatit soudní poplatek VI. se rozsudek **mění** jen tak, že výše poplatku činí 62 848 Kč, a jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 1 842 056 Kč s tam specifikovaným příslušenstvím (úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně z jednotlivých měsíčně splatných náhrad za ztrátu na výdělků počínaje částkou 10 837 Kč za dobu od 1. 8. 2014 do zaplacení a konče částkou 11 191 Kč za dobu od 1. 10. 2017 do zaplacení), to vše do 30 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), platit žalobci počínaje 1. 10. 2017 peněžitý důchod ve výši 11 191 Kč měsíčně, splatný vždy do desátého dne každého následujícího kalendářního měsíce (výrok II.), ve výroku III. žalobu „ve zbytku“ zamítl, výrokem IV. uložil žalované povinnost zaplatit na účet Obvodního soudu pro Prahu 1 náklady státu, jejichž výše bude vyčíslena v samostatném usnesení, ve výroku V. žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení a ve výroku VI. uložil žalované povinnost zaplatit na účet Obvodního soudu pro Prahu 1 soudní poplatek ve výši 92 100 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
2. Soud prvního stupně tak rozhodl o žalobě, podané u něj dne 1. 11. 2004, kterou se žalobce domáhal na žalované (původně XXX XXX, s. r. o., a po jejím zániku Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group) zaplacení náhrady za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti a po skončení pracovní neschopnosti. Tvrdil, že se jako zaměstnanec společnosti XXX XXX, s. r. o. zúčastnil ve dnech 3. a 4. 9. 2001 tzv. teambuildingu, pořádaného společností Citibank a. s., obchodním partnerem svého zaměstnavatele, v areálu hotelu Sporthotel Xxx. Zde v časných ranních hodinách dne 4. 9. 2001 utrpěl v prostoru recepcie úraz hlavy v důsledku pádu ze schodů, jež měl za následek závažné poranění mozku. Žalobce byl pro následky úrazu od 4. 9. 2001 do 24. 5. 2002 v pracovní neschopnosti, poté mu byl přiznán částečný invalidní důchod a posléze plný invalidní důchod, který pobírá dodnes. Žalovaná však na požadovanou náhradu odmítla plnit, tvrdíc, že úraz nebyl s přihlédnutím k okolnostem jeho vzniku pracovním úrazem. Žalobce je však přesvědčen, že veškeré předpoklady kvalifikování úrazu jako pracovního byly splněny.
3. Napadený rozsudek je v pořadí pátým rozsudkem soudu prvního stupně v této věci.
4. První (mezitímní) rozsudek soudu prvního stupně ze dne 9. 11. 2005, č. j. 23 C 66/2004-67, určující, že „žalobcem utrpěný úraz je pracovním úrazem“, byl k odvolání žalované zrušen usnesením Městského soudu v Praze (dále i jen „odvolací soud“) ze dne 22. 10. 2008, č. j. 13 Co 314/2008-183, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.
5. Druhý rozsudek soudu prvního stupně (jím rovněž označený jako mezitímní) ze dne 23. 9. 2009, č. j. 23 C 66/2004-233, kterým soud prvního stupně určil, že zažalovaný nárok „není co do základu opodstatněn“, byl k odvolání žalobce zrušen usnesením odvolacího soudu ze dne 18. 2. 2010, č. j. 13 Co 23/2010-254, a věc mu byla znovu vrácena k dalšímu řízení.
6. V něm soud prvního stupně žalobu zamítl (rozsudkem ze dne 19. 4. 2010, č. j. 23 C 66/2004-267),

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

a odvolací soud k odvolání žalobce tento rozsudek potvrdil (rozsudkem ze dne 22. 9. 2010, č. j. 13 Co 264/2010-318). Soudy vyšly z toho, že se žalobci stal úraz pádem ze schodů kolem čtvrté hodiny ranní, tj. v době, kdy byl oficiální program teambuildingu již dávno ukončen. Úraz proto neshledaly pracovním. Odvolací soud vyslovil závěr, že pokud bylo účelem společenského večera umožnit účastníkům akce vzájemnou komunikaci za plně hrazeného popíjení alkoholických nápojů s možností společenský večer kdykoliv opustit, pak takovou činnost nelze považovat za činnost související s plněním pracovních úkolů. Dovolání žalobce proti rozsudku odvolacího soudu bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2011, sp. zn. 21 Cdo 997/2011.

7. Posledně uvedená rozhodnutí obecných soudů byla zrušena nálezem Ústavního soudu ze dne 24. 7. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3782/11. V něm Ústavní soud uvedl, že stěžejní závěr, kdy teambuilding skončil, soudy učinily na podkladě zcela nedostatečně zjištěného skutkového stavu, a že teambuilding mohl mít oficiální a neoficiální program, přičemž i neoficiální program (zde společenský večer po oficiální večeři) může být nepochybně součástí celé pracovní akce.
8. Dalším (v pořadí čtvrtým) rozsudkem (ze dne 11. 2. 2013, č. j. 23 C 66/2004-475) rozhodl soud prvního stupně o opodstatněnosti základu žalobního nároku s tím, že celý společenský večer byl součástí programu teambuildingu, a přihodil-li se žalobci úraz při odchodu z něj, jde o pracovní úraz. Žalovanou tvrzenou skutečnost, že byl žalobce opilý, soud prvního stupně nechal za prokázanou; v této souvislosti zdůraznil, že u žalobce nebyl po převozu do nemocnice proveden odběr krve.
9. Uvedený rozsudek byl zrušen usnesením odvolacího soudu ze dne 4. 10. 2013, č. j. 13 Co 202/2013-596, a věc byla soudu prvního stupně znovu vrácena k dalšímu řízení. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že předmětný teambuilding, jakkoliv zaměřený spíše společensky než pracovní, byl akcí pracovního charakteru, a to včetně celého společenského večera konaného po večeři dne 3. 9. 2001, do nějž nutno zahrnout i odchod žalobce z něj (jakkoliv až v ranních hodinách dne 4. 9. 2001). Proto je správná i úvaha soudu prvního stupně, že žalobcem při odchodu utrpěný úraz je pracovním úrazem, a správný je i z ní vyplývající závěr o odpovědnosti žalované za škodu vzniklou úrazem na žalobcově zdraví ve smyslu § 190 a násl. zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce (dále i jen „ZPr“).
10. Odvolací soud však neshledal opodstatněným (minimálně prozatím) závěr soudu prvního stupně o tom, že v řízení nebylo prokázáno, že by byl žalobce v okamžiku úrazu pod vlivem alkoholu, neboť tento závěr považoval za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. K tomu uvedl, že se soud prvního stupně vůbec nezabýval řadou důkazů svědčících (přes absenci krevní zkoušky) o žalobcově podnapilosti, čímž porušil ustanovení § 132 o. s. ř. Pro úplnost odůvodnění se odvolací soud vyjádřil i k otázce žalovanou namítaného promlčení zažalovaného nároku, a s poukazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2003, sp. zn. 21 Cdo 210/2003, uvedl, že zůstala-li tato námitka žalovanou přes poučení podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. skutkově neodůvodněna, nemůže být považována za důvodnou.
11. Soudu prvního stupně tak bylo odvolacím soudem pro další řízení uloženo, aby se předně náležitě vypořádal s objasněním mezi účastníky sporné skutkové otázky, zda žalobce byl či nebyl v době úrazu opilý. Odvolací soud vyslovil názor, že k zodpovězení této otázky by nejlépe přispěly výpovědi zaměstnanců hotelu H. a U., kteří již vypovídali v rámci trestního řízení, a které lze považovat za osoby bez vztahu k účastníkům řízení. Vzhledem k tomu, že žalobce popíral pravdivost obsahu jejich výpovědí učiněných v trestním řízení, byl soud prvního stupně zavázán je vyslechnout jako svědky; v této souvislosti poukázal odvolací soud na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 3. 2007, sp. zn. 21 Cdo 731/2006. Pro případ zjištění žalobcovy opilosti bylo soudu prvního stupně uloženo vypořádat se s otázkou, zda byla tato opilost příčinou úrazu. Konečně pro případ, že soud prvního stupně dospěje i v této otázce ke kladnému závěru, mu bylo uloženo

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

zabývat se tím, v jaké míře se žalovaná zprostila odpovědnosti ve smyslu § 191 odst. 1 písm. b) či odst. 2 odst. písm. b) ZPr, a v té souvislosti neopomenout zohlednit, že pořadatelem teambuildingu byla jeho účastníkům konzumace alkoholu umožněna.

12. Soud prvního stupně v dalším řízení postupoval podle pokynů odvolacího soudu. Vyšel ze závazného právního názoru odvolacího soudu, že úraz žalobce je pracovním úrazem. Vyslechl oba odvolacím soudem označené svědky, a po vyhodnocení jejich výpovědí a celé řady dalších v řízení provedených důkazů, jež zreprodukoval na páté až jedenácté straně rozsudku (v rozporu s ust. § 15 odst. 3 v. k. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2017, neočíslovaného), vzal předně za prokázané („s pravděpodobností hraničící s jistotou usoudil“), že žalobce byl v době vzniku úrazu (pádu ze schodů v recepci hotelu v časných ranních hodinách dne 4. 9. 2001) značně opilý. Na stav a míru žalobcovy opilosti usoudil na podkladě zhodnocení výpovědí svědků (mj. i H. a U.), a rovněž s přihlédnutím k obsahu vysvětlení podaného policejnímu orgánu samotným žalobcem dne 14. 9. 2001. Soud prvního stupně si byl vědom toho, že stav po požití alkoholu ještě nelze ztotožnit s opilostí, definovanou ustálenou soudní judikaturou jako takový stupeň alkoholického opojení, který znamená významnější snížení duševních funkcí a celkové pohotovosti, a současně, že nemá k dispozici spolehlivější důkazní prostředky typu dechové zkoušky, krevní zkoušky či znaleckého posudku z oboru zdravotnictví. Přesto však shledal stav opilosti žalobce (a to značné opilosti) bezpečně prokázaným.
13. Po skutkové stránce soud prvního stupně dále uzavřel, že žalobcova opilost byla příčinou jeho pádu a vzniku úrazu. V tomto ohledu zdůraznil, že jakkoliv pádu nebyla přímo přítomna další osoba, a žalobce si jeho okolnosti nepamatoval, a jakkoliv např. zaškobrtnutí nebo náhlá nevolnost může postihnout i zcela střízlivého člověka, v dané věci lze podle soudu prvního stupně nabýt přesvědčení o opilosti jako příčině pádu již na podkladě závěru o míře opilosti. Soud prvního stupně je toho názoru, že byla-li opilost žalobce v době teambuildingu prokázána přímými důkazy, mohou stejné důkazy, avšak jako důkazy nepřímé, prokázat opilost žalobce jako příčinu pádu s takovou mírou pravděpodobnosti, o níž nemůže panovat rozumná pochybnost.
14. Na takto zjištěný skutkový stav věci poté soud prvního stupně aplikoval ustanovení § 191 ZPr, a shledal důvody toliko pro částečné zproštění se odpovědnosti žalované ve smyslu druhého odstavce písmene b) tohoto zákonného ustanovení, zdůrazňuje, že konzumace alkoholu byla účastníkům teambuildingu jeho pořadatelem nejen že tolerována, ale dokonce i nepřímo podporována tím, že byla tzv. na účet podniku a „některé hry měly dokonce vědomý alkoholický konec“. Na druhou stranu však podle soudu prvního stupně nelze nevidět, že každý člověk má vědět, kde je jeho hranice vlivu alkoholu na jeho chování a jednání. Tuto hranici žalobce významně překročil.
15. I vzhledem k tomu, že z důvodu lehkomyšlného jednání zaměstnance [liberační důvod podle § 191 odst. 2 písm. c) ZPr] lze podle soudu prvního stupně krátit odškodnění pracovního úrazu nanejvýš o jednu třetinu (správně o dvě třetiny, viz § 191 odst. 3 část věty za středníkem ZPr – poznámka odvolacího soudu), určil soud prvního stupně míru zavinění žalobce na 30 %.
16. Z uvedeného důvodu shledal soud prvního stupně zažalovaný nárok důvodným ze 70 %. Jeho předmětem byl podle žaloby (a zůstal i ke dni vyhlášení napadeného rozsudku) toliko nárok na náhradu za ztrátu na výdělků, neboť soud prvního stupně nepřipustil podáním žalobce ze dne 3. 5. 2017 navržené rozšíření žaloby o nároky na náhradu za bolestné a ztížení společenského uplatnění. Výši zažalovaného nároku soud prvního stupně zrekapituloval tak, že žalobce se domáhal posléze zaplacení náhrady za ztrátu na výdělků právě ve výši určené opakovaně doplněným posudkem soudem ustanoveného znalce JUDr. Martina Mikysky (na jeho soudem prvního stupně na stranách 12 až 16 napadeného posudku provedenou reprodukcí lze pro stručnost odkázat; o závěrech posudku stran výše 100% náhrady nebylo mezi účastníky sporu).

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

70% výše nároku odpovídá podle soudu prvního stupně jednak částce 1 842 056 Kč, sestávající z náhrady za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti ve výši 34 706 Kč, náhrady za ztrátu na výdělku po dobu částečné invalidity ve výši 111 042 Kč a náhrady za ztrátu na výdělku po dobu plné invalidity (invalidity III. stupně) v období do 30. 9. 2017 ve výši 1 696 308 Kč, jednak peněžitému důchodu ve výši 11 191 Kč měsíčně počínaje 1. 10. 2017.

17. Z vyložených důvodů soud prvního stupně v tomto rozsahu výroky I. a II. napadeného rozsudku žalobě vyhověl, a to včetně důvodně a v zákonné výši požadovaného úroku z prodlení počínaje náhradou za měsíc červen 2014, s jejímž zaplacením je žalovaná v prodlení počínaje prvním dne druhého následujícího kalendářního měsíce (a dále mutatis mutandis). Uvedl, že žalobce rozšířil žalobu o požadavek na úroky z prodlení až podáním ze dne 7. 6. 2017. Nárok na úroky z prodlení se přitom podle soudu prvního stupně promlčuje společně s nárokem na příslušnou měsíční náhradu ztráty na výdělku, a proto podle soudu prvního stupně není promlčen nárok na úroky prodlení právě až počínaje náhradou za měsíc červen 2014. „Ve zbytku“ (ve vztahu k úrokům z prodlení z přisouzené částky tedy zjevně z důvodu promlčení) soud prvního stupně žalobu zamítl.
18. O nákladech řízení státu rozhodl soud prvního stupně s poukazem na ustanovení § 148 odst. 1 o. s. ř. s tím, že žalobce měl z větší části ve věci úspěch „a posouzení záviselo na znaleckém posudku a úvaze soudu“. Proto uložil žalované povinnost nahradit státu jím vynaložené náklady svědečného a znalečného.
19. O nákladech řízení mezi účastníky rozhodl soud prvního stupně z důvodu, že (převážně úspěšný) žalobce „nebyl zastoupen advokátem a náklady řízení neúčtoval“ (ani jedno z uvedeného nicméně, jak bude níže uvedeno, neodpovídá obsahu spisu – poznámka odvolacího soudu).
20. Výrok o povinnosti žalované zaplatit soudní poplatek za řízení (zjevně před soudem prvního stupně – k tomu rovněž viz níže) opřel soud prvního stupně o ustanovení § 2 odst. 3 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále i jen „PoplZ“). Výši poplatku určil soud prvního stupně s poukazem na ustanovení § 6 odst. 1 PoplZ a položku 1 písm. b) sazebníku v jeho příloze.
21. Žalobce napadl rozsudek v zamítavém výroku o věci samé a výroku o nákladech řízení mezi účastníky včasným a přípustným odvoláním, namítaje, že soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným zjištěním o rozhodných skutkových otázkách věci, věc nesprávně právně posoudil, a dopustil se rovněž procesních pochybení, majících vliv na správnost rozhodnutí o věci samé.
22. Věcné naplnění skutkového odvolacího důvodu shledává žalobce v tom, že soud prvního stupně nesprávně vyhodnotil výpovědi svědků, zejm. (avšak nejen) H. a U.. V případě svědka H. soud prvního stupně přehlédl flagrantní rozpory v jeho výpovědích před policejním orgánem (dva dny po úrazu a pak v roce 2005) a následně před soudem prvního stupně (kde vypovídal v roce 2016), jež podle názoru žalobce činí uvedeného svědka zcela nevěrohodným. Svědkyně U. před soudem výslovně vypověděla, že si nepamatuje, zda žalobce pil či nepil, a po předstření obsahu jí před policejním orgánem podaného vysvětlení uvedla právě jen to, že si to nepamatuje, „ale když to vypovíдалa, tak to asi byla pravda“, tedy nikoliv, že by odkázala na svoji výpověď před policejním orgánem a „výslovně uvedla, že to, co vypověděla, je pravda“, jak velmi volně přeformuloval (resp. deformoval) její výpověď soud prvního stupně. Žalobce je přesvědčen, že za této situace a při důsledné aplikaci odvolacím soudem zmíněného rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 6. 3. 2007, sp. zn. 21 Cdo 731/2006, nelze činit z úředního záznamu o svědkyni U. v roce 2001 podaném vysvětlení jakékoliv skutkové závěry, a to tím spíše, že v roce 2001 nehrozil za nepravdivé podání vysvětlení vůbec žádný postih (nejednalo se ani o přestupek). Kredibilitu obou svědků podle

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

žalobce snižuje i to, že se dostavili k soudu po řadě opakovaných marných předvolání. Stejně tak se v podstatných ohledech liší i výpovědi v neprospěch žalobce vypovídajících svědků Z., K. a „P. (M.)“, což však soud prvního stupně rovněž zcela přehlédl, a tím současně nerespektoval nosné důvody v této věci vydaného kasačního nálezu Ústavního soudu, zahrnující rovněž hodnocení těchto svědků jako nevěrohodných. Svědek R. pak rozhodně neuvedl, jak zjistil soud prvního stupně, že žalobce „jevil známky opilosti“ ve vztahu k průběhu společenského večera, ale ve vztahu k rannímu objevení bezvládného žalobce, přičemž svědkem uváděné „chrápání“ bylo ve skutečnosti chroptění způsobené úrazem, snadno zaměnitelné za příznak opilosti. Zcela flagrantním nerespektováním shora posledně uvedeného rozsudku Nejvyššího soudu je pak podle žalobce důkazní postup soudu prvního stupně, pokud činil skutkové zjištění o požívání alkoholu žalobcem rovněž z úředního záznamu o žalobcem samým podaném vysvětlení, ač žalobce toto své „údajné vysvětlení“ rezolutně odmítá jako „dílo policejního vyšetřovatele“.

23. Nesprávnými, neboť nerespektujícími ustálenou soudní judikaturu a teorii, žalobce shledává rovněž skutkové závěry soudu prvního stupně o kvalifikované míře jeho opilosti, způsobivší relevantní snížení duševních funkcí a celkové pohotovosti, a příčinné souvislosti mezi takto právně významným stupněm opilosti a pracovním úrazem.
24. První závěr je podle žalobce věcí odborného posouzení, jež v dané věci nebylo provedeno a ani provedeno být nemůže, neboť údajný vliv alkoholu na žalobce nebyl nijak exaktně kvantifikován, a nebyla prokázána ani prostá opilost, tím méně opilost vedoucí k uvedeným právně významným důsledkům. Bylo věcí zaměstnavatele (na místě přítomných svědků K., pověřeného mj. dohledem nad školeními, a Z., přímého žalobcova nadřízeného, byť zaměstnance Citibank) a v jeho nejvlastnějším zájmu, aby byl žalobce v nemocnici podroben odběru krve za účelem zjištění přítomnosti alkoholu; žalobce sám v tomto ohledu nic konat nemohl, neboť byl v kómatu. To se nestalo. Neexistenci takového důvodu tedy nezavinil žalobce, a proto musí jít uvedená skutečnost k tíži žalované.
25. Učinění druhého závěru je pak podle žalobce ve smyslu ustálené judikatury (jím označené) možné pouze tehdy, bude-li jednoznačně vyloučen takový úrazový děj, který nemá žádnou souvislost s opilostí, přičemž vyloučení takového děje je věcí žalované. V dané věci není sporu o tom, že vlastní příčinou úrazu byl žalobcův pád ze schodů. Jeho příčina ale není zřejmá; žalobce mohl uklouznout nebo zakopnout, vlivem nízkého krevního tlaku se mu mohla zatočit hlava, mohl být ze schodů (neúmyslně či úmyslně) sražen svědkem K.. Žalovaná tudíž rozhodně neprokázala, že by (údajná) opilost žalobce byla (vzhledem k částečnému vyhovění žalobě) jednou z příčin vzniku škody; to se ostatně zaměstnavateli nepodařilo ani v soudních sporech, v nichž byla přítomnost alkoholu v krvi zaměstnance bezpečně prokázána (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. 21 Cdo 2907/2012). Opačný závěr soudu prvního stupně postrádá oporu v provedeném dokazování (při jeho korektním, a nikoliv „iracionálním“ hodnocení).
26. K právnímu posouzení věci žalobce namítl, že soud prvního stupně sice správně zjistil přítomnost teambuildingových disciplín spojených s obligatorní konzumací alkoholu (mj. „nápojový víceboj“), při posouzení otázky spoluzavinění žalobce na vzniku škody však přehlédl, že tato okolnost (příkaz zaměstnavatele) vylučuje byť jen částečné zproštění se odpovědnosti zaměstnavatele. Stejný důsledek (soudem prvního stupně rovněž nijak nepostižený) má i neposkytnutí první pomoci žalobci, jež bylo nepochybně povinností zaměstnavatele [podle § 133 odst. 1 písm. h) ZPr], a jež by tíživé následky úrazu minimalizovalo.
27. V procesní rovině věci žalobce namítl zhruba tolik, že v průběhu řízení nerozšiřoval žalobu, ale toliko ji opravoval (neboť byla vadná), a již proto nelze uvažovat o důvodnosti žalovanou vznesené námítky promlčení, pokud jde o jistinu zažalovaného nároku (zahrnující i valorizaci výše průměrného výdělku žalobce před úrazem, kterou žalobce uplatnil až v závěru řízení z řady objektivních důvodů, jež mu nelze klást k tíži – mj. pochybení jeho předchozí advokátky Mgr.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

Dany Štumpové). Změnou žaloby ve smyslu § 95 o. s. ř. není podle názoru žalobce ani její „doplnění“ o nároky na náhradu za bolestné a ztížení společenského uplatnění, a proto nebylo důvodu, aby soud prvního stupně rozhodoval o ne/připuštění této změny. Pokud tak již učinil (usnesením vyhlášeným při jednání dne 15. 5. 2017, jež žalobci dosud nebylo v „odpovídající formě“ doručeno), pak neměl důvodu, aby změnu žaloby nepřipustil. S poukazem na stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2016, sp. zn. Pl. ÚS-st. 43/16, proto žalobce navrhl, aby odvolací soud toto věcně nesprávné rozhodnutí soudu prvního stupně přehodnotil, a o uvedeném nároku sám rozhodl, neboť nárok na náhradu za bolestné a ZSÚ v základní výměře je bezesbýtku prokázán, a žalobcem navrhované pětínásobné zvýšení této náhrady soudem je vzhledem k předúrazovým poměrům žalobce a ustálenému judikatornímu řešení této otázky naprosto odpovídajícím požadavkem.

28. Mimořádnost jeho případu a průběhu řízení vede žalobce dále k přesvědčení, že vznesení námitky promlčení žalovanou je výkonem práva rozporným s dobrými mravy, a to nejen ve vztahu k jistě žalobního nároku, ale i úrokům z prodlení, jejichž přiznání by mělo jen částečně sanovat nejen propad reálné hodnoty české měny za 16 let od úrazu, ale také veškeré škody na dani, které žalobci vznikly průběžným nevyplácením náhrady. V rozsahu nároku na úroky z prodlení ostatně podle žalobce žalovaná námitku promlčení vůbec nevznesla.

29. Vůči výroku o náhradě nákladů řízení mezi účastníky pak žalobce namítl, že soud prvního stupně konstatováním o nezastoupení advokátem a „neúčtování nákladů“ zcela přehlédl, že žalobce advokátem v průběhu řízení zastoupen byl, a že podáním ze dne 3. 5. 2017 náklady řízení vyúčtoval.

30. Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výrocích III. a V. zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, a to z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, případně, dojde-li k závěru o možnosti tohoto procesního postupu, aby jej změnil, žalobě i ve zbývajícím rozsahu vyhověl a přiznal žalobci náklady řízení.

31. Žalovaná s odvoláním žalobce nesouhlasila, a navrhla potvrzení napadeného rozsudku v odvoláním dotčených výrocích jako věcně správného. K žalobcem zpochybněnému hodnocení dokazování soudem prvního stupně uvedla, že nejvěrohodnějšími důkazními prostředky jsou zcela jistě ty, jež byly pořízeny časově nejbliže úrazu, neboť s postupujícím časem důkazní prostředky nepochybně slábnou (tak jako v dané věci, kdy to např. obsluze hotelu po letech nutně splývá). Je přirozené, že si svědci slyšení řadu let od události mnoho nepamatovali. Naopak ti, kdo byli slyšení těsně po škodné události, potvrzovali, že žalobce byl opilý a že pil v podstatě celý večer. Opilost žalobce bylo podle názoru žalované bezpečně prokázána, a nepřímou jí nasvědčuje i přístup osob, jež žalobce ráno objevily, a jež by jinak rozhodně nebyl odpovídající. Žalovaná akceptovala soudem prvního stupně stanovenou míru liberace toliko v rozsahu 30%, byť je přesvědčena, že by bylo možné důvodně uvažovat o vyšší míře žalobcova spoluzavinění. K žalobcem zpochybněvané námitce promlčení uvedla, že ji vznesla v průběhu řízení vůči veškerým nárokům, jimiž byl žalobní nárok navýšen nad rámec původně zažalované částky, a takto promlčení nadále namítá – v případě úroků z prodlení za dobu přesahující tři roky před jejich uplatněním.

32. Odvolací soud přezkoumal v odvoláním vytyčených mezích napadený rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a shledal odvolání důvodným jen v rozsahu nákladového výroku napadeného rozsudku; o meritu věci rozhodl soud prvního stupně podle názoru odvolacího soudu přes níže uvedené nedostatky věcně správně.

33. Předem vlastního odvolacího přezkumu odvolací soud konstatuje, že nepřisvědčil žalobcově námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů, formulované

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

v rámci odvolacího návrhu (na str. 23 odvolání) poté, co se žalobce na předchozích 22 stranách souvislého, nijak nestrukturovaného textu odvolání k důvodům rozhodnutí obsáhle vyjadřuje. V rozsudku ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněném pod č. 100/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, Nejvyšší soud vysvětlil, že měřítkem toho, zda napadené rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění napadeného rozhodnutí, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele. Tak tomu je podle odvolacího soudu i v souzené věci, v níž je napadený rozsudek žalobcem obsáhle kritizován pro jeho věcnou nesprávnost, a tedy odůvodnění rozsudku zjevně nebránilo žalobci v tom, aby proti rozsudku formuloval odvolací důvody, a odvolacímu soudu nemůže bránit v jeho přezkumu.

34. Odvolací soud dále před přistoupením k vlastnímu odvolacímu přezkumu nemohl přehlédnout, že odvoláním napadený výrok rozsudku zní „ve zbytku se žaloba zamítá“. Uvedená formulace je ve flagrantním rozporu s ustálenou judikaturou, podle níž se požadavek určitosti výroku soudního rozhodnutí netýká jen výroků vyhovujících (především z důvodu jejich materiální vykonatelnosti), ale i výroků zamítavých, neboť „není-li patrné, jaký návrh (jaký žalobní petit) je zamítán, chybí zde podklad pro zkoumání, zda projednání jiné věci týchž účastníků nebrání tzv. překážka věci rozhodnuté.“ (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2009, sp. zn. 30 Cdo 3590/2009, a tam citovanou judikaturu). Výrok rozsudku tedy nemá (nesmí být) formulován odkazem na obsah žalobního návrhu slovy typu „žalobě se vyhovuje“ nebo „žaloba se zamítá“, jichž je napadený výrok variací.
35. Nerespektování uvedeného základního požadavku na určitost výroku soudního rozhodnutí soudem prvního stupně je zarážející o to více, že se jedná o jeho v pořadí již pátý (!) rozsudek, vyhlášený v samotném závěru třináctého (!) roku vedení řízení, ve kterém již s ohledem na předmět řízení (jeho nepochybně již typově maximální význam pro žalobce) a důvody kasace prvních dvou rozsudků soudu prvního stupně, jež nemohly obstát již vzhledem k formulaci jejich výroků, zcela jistě došlo k porušení práva žalobce na přiměřenou délku řízení ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Právě tato okolnost, a nepochybná absence zájmu účastníků na (dalším) zrušení napadeného rozsudku jen z formálních důvodů, vedla odvolací soud k tomu, že napadený rozsudek v zamítavém výroku – byť takto deficitně formulovaném – přezkoumal. Obsah spisu totiž umožňuje soudem prvního stupně uvažovaný „zbytek žaloby“ přesně vymezit.
36. Žalobce se (původně) podanou žalobou domáhal na žalované zaplacení částky 359 177 Kč za období od 4. 9. 2001 do 31. 10. 2004 (zahrnující pracovní neschopnost, částečnou invaliditu a dále část období, v němž již byl plně invalidním – od 8. 10. 2003) a dále placení peněžitého důchodu ve výši 11 228 Kč měsíčně od 1. 11. 2004 do budoucna. Za období od 4. 9. 2001 do 31. 5. 2017 se tak žalobce na žalované domáhal na jistinu zaplacení částky 2 054 605 Kč, a placení peněžitého důchodu ve výši 11 228 Kč měsíčně od 1. 6. 2017 do budoucna. Podáním ze dne 7. 6. 2017 (na č. l. 885 a násl. spisu) žalobce nárok rozšířil ve vztahu k období od 4. 9. 2001 do 31. 5. 2017 na částku celkem 2 567 558 Kč, a placení peněžitého důchodu ve výši 15 986 Kč měsíčně od 1. 6. 2017 do budoucna. Celková výše náhrady za ztrátu na výdělků do 30. 9. 2017, k němuž soud prvního stupně náhradu kapitalizoval, tedy činí 2 631 502 Kč. 70% z této částky činí 1 842 051,40 Kč, tudíž žalobce obdržel částkou 1 842 056 Kč, přiznanou mu soudem prvního stupně, o 4,60 Kč více, zjevně v důsledku nesprávného zaokrouhlování v jeho prospěch (15 986 Kč x 0,7 není 11 191 Kč, jak uvádí soud prvního stupně, ale 11 190,20 Kč).
37. „Zbytek žaloby“, do nějž byla (resp. měla být) žaloba zamítnuta, je tedy, pokud jde o jistinu,

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

představován náhradou za ztrátu na výděleku za období do 30. 9. 2017 ve výši 789 446 Kč a rozdílem v měsíčním důchodu za období od 1. 10. 2017 ve výši 4 795,80 Kč (odvolací soud nevidí důvodu, proč v tomto směru počítat se zaokrouhlenou – nadto nesprávně – částkou 11 191 Kč). Úroky z prodlení pak soud prvního stupně žalobci nepřiznal z důvodu promlčení (k tomu viz níže) celkem z částky 2 186 321 Kč. Zamítavý výrok rozsudku soudu prvního stupně tak měl správně znít, že se zamítá žaloba o zaplacení částky 789 446 Kč, peněžitého důchodu ve výši 4 795,80 Kč měsíčně za dobu od 1. 10. 2017 do budoucna, a úroků z prodlení v zákonné výši požadovaných z částky 2 186 321 Kč.

38.Soud prvního stupně vyšel v napadeném rozsudku, pokud jde o posouzení věci samé, ze závazného právního názoru odvolacího soudu vysloveného v jeho předchozím zrušujícím rozhodnutí (usnesení ze dne 4. 10. 2013, č. j. 13 Co 202/2013-596), podle něž je žalobcem utrpěný úraz pracovním úrazem. Uvedený závěr je zdůvodněn již v tomto usnesení, na něž lze v tomto (mezi účastníky posléze nesporném) ohledu pro stručnost odkázat. V intencích pokynů, jež mu byly dány pro další řízení odvolacím soudem, pak soud prvního stupně dospěl k závěrům, jež lze stručně shrnout tak, že žalobce byl v době úrazu opilý natolik, že jeho opilost nemohla nebýt příčinou úrazu. Důvodem pro úplné zproštění se odpovědnosti zaměstnavatele to však být nemůže, neboť ten konzumaci alkoholu v průběhu celého teambuildingu umožnil a hradil. Žalobce za těchto okolností zavinil vznik škody jen z 30 %.

39.Odvolací soud má za to, že soud prvního stupně dospěl v uvedených ohledech po provedeném dokazování ke správným skutkovým zjištěním, a věc na podkladě takto správně zjištěného skutkového stavu rovněž správně právně posoudil. Se závěry soudu prvního stupně (skutkovými i právními) se tak odvolací soud jako správnými ztotožňuje, v podrobnostech na ně pro stručnost odůvodnění svého rozhodnutí úvodem odkazuje, a zejména s přihlédnutím k odvolacím námitkám žalobce, jakkoliv podle odvolacího soudu nejsou s to vyvrátit správnost přezkoumávaného zamítavého výroku napadeného rozsudku, dodává nad rámec v zásadě přílehavého odůvodnění podaného soudem prvního stupně ke skutkovému stavu věci a jejímu právnímu posouzení následující.

40.Odvolací soud sdílí závěr soudu prvního stupně, pokud vzal po provedeném dokazování za prokázané, že žalobce byl v době úrazu opilý v míře ztotožnitelné s významnějším snížením duševních funkcí a celkové pohotovosti. Nelze souhlasit s námitkou žalobce, že takto kvalifikovanou míru opilosti lze určit snad jen znaleckým posouzením po provedení krevní zkoušky, a že by již pro absenci takové zkoušky mohl být považován nanejvýš za opilého způsobem tuto míru nepřekračujícím, pokud tedy opilého vůbec. Odvolací soud je ve shodě s respektovanou teorií toho názoru, že „[z]působ zjištění míry alkoholického opojení není předepsán. Je jistě lepší, je-li hladina alkoholu v krvi zjištěna dechovou, nebo dokonce krevní zkouškou, či jinými objektivními metodami; není však vyloučeno vycházet i ze svědeckých výpovědí, neboť úsudek o stupni opojení lze učinit i na základě údajů o jistotě chůze, setřelosti mluvy, způsobu vyjadřování apod.“ (viz Bělina, M., Drápal, L. a kol.: *Zákoník práce. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2015. str. 1509). V dané věci přitom výpovědi svědků (a to zejm. těch, kteří byli prokazovanému nejbližší – H., U., P.) a úřední záznamy o jimi předtím podaných vysvětleních i podle odvolacího soudu značnou opilost žalobce bezpečně prokazují. Snaha žalobce první dva uvedené svědky znevěrohodnit je sice pochopitelná, leč podle odvolacího soudu zcela nedůvodná. Oba svědci vypovídali před soudem prvního stupně se značným časovým odstupem (cca patnácti let!), a proto je více než přirozené, že si toho s odstupem tak dlouhé doby mnoho nepamatovali; podezřelým by spíše bylo, pokud by i po tak dlouhé době oplývali zcela konkrétními poznatky. Oba svědci však v průběhu výslechu verifikovali obsah jimi podaných vysvětlení policejnímu orgánu, jež učinili jen několik dnů (!) po úrazu (oba shodně 7. 9. 2001), a kdy vypovídali v tomto ohledu zcela jednoznačně. Svědek H. vypovídal o žalobci „v silně podnapilém stavu...“ a „malátné chůzi...“, čemuž plně odpovídá výpověď svědkyně U. – žalobce obsluhující servírky – o rozsahu žalobcovy konzumace (asi patnáct desetistupňových piv Gambrinus za celý

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

den, sezení po půlnoci na baru s kamarády, asi pět „velkých panáků“ lihoviny fernet, odchod mezi zcela posledními až po třetí hodině ranní, poté, co svědkyně řekla, že se „zavírá“. Odvolacímu soudu nejsou známy důvody, proč by měli oba jmenovaní policejnímu orgánu lhát, a procesní použitelnosti úředního záznamu o jimi podaných vysvětleních, k nimž se, byť jen odkazem, vyjádřili po patnácti (!) letech v průběhu svých svědeckých výpovědí, v projednávané věci podle názoru odvolacího soudu nic nebrání. Rovněž svědek P., majitel hotelu, který se dostavil kolem čtvrté hodiny ranní do recepce, popsal policejnímu orgánu již dne 6. 9. 2001 žalobce jako osobu, na níž bylo kolem čtvrté hodiny ranní v recepci vidět, že je pod vlivem alkoholu; proto ostatně jeho reakce na ranní nález žalobce ve směru k žalobcovým kolegům, že „jsme našli jejich opilého druha a aby se o něj někdo postaral“. Před soudem (kde byl slyšen dne 4. 10. 2013!) sice svědek v otázce přítomnosti žalobce v recepci vypovídal jinak, současně však připustil, že si věc již nevybavuje, a že si ji mnohem lépe vybavoval v době výslechu na policii, kde vypovídal pravdu. Ani u svědka P. nelze shledat racionálně zdůvodnitelné příčiny, pro něž by měl vypovídat v neprospěch žalobce, a stranit jeho zaměstnavateli. Pokud jde o svědky Z. a K., odvolací soud neshledal s žalobcem v tom, že by z kasačního nálezu Ústavního soudu plynul závěr o jejich nevěrohodnosti či nepoužitelnosti jimi podaných výpovědí pro zjištění skutkového stavu věci. Svědek K. měl být podle soudem prvního stupně zjištěného skutkového stavu věci žalobcovým posledním spolukonzumentem, což samo o sobě může stran validity jeho výpovědi vzbuzovat jisté pochybnosti. Pokud však svědek Z. vypovídal před soudem, že žalobce byl opilý do té míry, že „obtěžoval obsluhu“, pak uvedené jen zapadá do mozaiky celkového obrazu o žalobcově počínání v době po skončení večere a v průběhu diskotéky s neomezenou možností konzumace alkoholu až do časných ranních hodin. Ani v případě svědka Z. přitom nejsou zřejmé důvody, pro něž by měl před soudem po poučení po § 126 o. s. ř. lhát a vystavovat se nebezpečí trestního stíhání ve věci, na níž (jako zaměstnanec Citibank a. s., a nikoliv XXX XXX, s. r. o.) neměl žádný zřejmý zájem. Zatížení jeho výpovědi a rovněž i výpovědi dalších shora uvedených svědků (viz např. svědek H. a skutečnosti související s ranním nálezem žalobce) určitými dílčími rozdíly oproti jimi podávaným vysvětlením podle odvolacího soudu nečiní v ústřední otázce opilosti žalobce a míry této opilosti tyto svědky nevěrohodnými. Žádný svědek, který by popsal žalobcův stav v rozhodné době večera jinak, slyšen nebyl (svědek M., jemuž se žalobce opilý nezdál, si šel lehnout v deset hodin). Jen výpověď svědka R., jemuž se žalobce zdál v průběhu večera „v dobré náladě“, progresi této „dobré nálady“ ve stav, v němž se žalobce nacházel mezi třetí a čtvrtou hodinou ranní v recepci hotelu, rozhodně nevylučuje. Svědkyně U. se soudu, jak snad namítá žalobce, rozhodně nevyhýbala; potíže s jejím předvoláním byly podle obsahu spisu dány tím, že žije (resp. již řadu let před svým výslechem žila) v zahraničí (Francii), odkud se ostatně posléze k výslechu přeci jen dostavila. Předvolání jí byla vhažována v ČR do schránky, aniž by se o nich dozvěděla, spis obsahuje celou řadu emailů rodinných příslušníků, v nichž je soudu prvního stupně sdělováno, že je jmenovaná v zahraničí a že se k soudu dostavit nemůže. Konečně dovozuje jí žalobce sníženou „kredibilitu“ svědka H. z toho, že se měl k soudu dostavit po řadě opakovaných marných předvolání, pak odvolacímu soudu není zcela zřejmé, co tím žalobce míní; podle obsahu spisu se svědek H. dostavil hned k prvnímu jednání, k němuž byl předvolán (dne 8. 1. 2014), a jež bylo předem odročeno, aniž by se o tom dozvěděl. To o jeho snížené kredibilitě rozhodně neshledá.

41. Odvolací soud tudíž dospěl k závěru, že důkaznímu zhodnocení řízení, na jehož podkladě soud prvního stupně učinil závěr o na první pohled zjevné opilosti žalobce v době úrazu, jež tak byla nepochybně stavem významně snižujícím duševní funkce a celkovou pohotovost žalobce, nelze nic vytknout, odvolací námitky v tomto ohledu neshledal důvodnými.
42. Za takto zjištěného skutkového stavu věci a vzhledem k tomu, že soud prvního stupně krátil odpovědnost zaměstnavatele jen o 30% (proti čemuž žalovaná ani nebrojila), shledává odvolací soud zcela správným i závěr soudu prvního stupně o příčinnosti žalobcovy zjištěné opilosti a úrazu, byť by byla opilost i jen jednou z příčin vzniku škody. Žalobce v tomto směru namítá „iracionální“ hodnocení věci soudem prvního stupně, jsa toho názoru, že pokud nelze vyloučit obecné (s opilostí

nesouvisející) příčiny pádu ze schodů (typu zaškobrtnutí apod.), není možné uvažovat o opilosti jako byt' jen jedné z příčin úrazu (vzniku škody). Odvolacímu soudu se však jeví „iracionálním“, když už žalobce považuje za nutné postup soudu takto hodnotit, nikoliv tento postup soudu prvního stupně, ale právě uvedená úvaha žalobce. Přípuštění závěru, že zcela opilý žalobce, za nímž právě obsluha baru zavřela dveře jako za posledním hostem, padá před čtvrtou hodinou ranní ze schodů (po nichž šel ostatně neznámo kam) *vylučně* z jakýchsi hypotetických, s jeho opilostí nijak nesouvisejících důvodů, má podle odvolacího soudu s racionalitou pramálo společného. Takový závěr je (by byl) očividně vadný, zjevná opilost žalobce, a to soud prvního stupně vystihl zcela správně, prostě nemůže nebýt příčinou úrazu, byt' ze schodů lze jistě spadnout i ve střízlivém stavu. Jak připomněl Ústavní soud v nálezu ze dne 5. 11. 2018, sp. zn. III. ÚS 4072/17, „pokud něco vypadá jako kachna, plave jako kachna a kváká jako kachna, tak to asi bude kachna“ (metoda tzv. abdukce). Pokud tedy opilý člověk padá ze schodů, asi to bude proto, že je opilý (nevyjdou-li najevo důvody, pro které by spadl, i pokud by opilý nebyl), neboť pravidlem je ze schodů nepadat. Závěr soudu prvního stupně o příčinné souvislosti je proto správný, a tím spíše ho podle odvolacího soudu nelze zpochybnit, aplikoval-li soud prvního stupně (za výsledného souhlasu žalované) nikoliv ustanovení § 191 odst. 1 písm. b) ZPr (opilost jako jediná příčina škody), ale § 191 odst. 2 písm. b) ZPr (opilost jako jedna z příčin škody).

43. Odvolací soud sdílí i závěr soudu prvního stupně o zproštění se odpovědnosti žalované podle § 191 odst. 2 odst. písm. b) ZPr právě jen v rozsahu 30 %, z důvodu, že teambuilding byl spojen s konzumací alkoholu, jež zde byla zaměstnavatelem nejen umožněna a tolerována, ale i hrazena. Rozsahu soudem prvního stupně stanovené liberace není důvodu cokoli vytykat, neboť žalovaná akceptovala vyhovující výrok napadeného rozsudku, a o nižší míře liberace nelze důvodně uvažovat (30% se odvolacímu soudu jeví jako naprosté minimum). O tom, že by byl žalobce zaměstnavatelem nucen v rámci soutěží typu „nápojového víceboje“ konzumovat alkohol, tím méně se jeho konzumací (na rozdíl od jiných kolegů) uvést do zjištěného stavu, nebylo v řízení zjištěno ničeho. Sám žalobce ostatně na úvod řízení při své účastnické výpovědi uvedl, že si od večere, jež dne 3. 9. 2001 uzavírala oficiální program teambuildingu, na nic nepamatuje, ve vztahu k průběhu předchozího dne o žádné povinné konzumaci alkoholu či snad jejich neblahých následcích nehovořil; s uvedenou argumentací přichází až v podání ze dne 4. 9. 2013 na č. l. 557 a násl. spisu. Důvodem, pro nějž by měla žalovaná hradit celou škodu, konečně nemůže být ani to, že žalobci nebyla zaměstnavatelem okamžitě po úrazu zajištěna první pomoc, neboť takovou reakci prostě nebylo možné vzhledem ke zjištěným okolnostem situace nastalé kolem čtvrté hodiny ranní v recepci hotelu ze strany žalobcova zaměstnavatele důvodně očekávat a na něm požadovat.

44. Odvolací soud plně souhlasí rovněž se soudem prvního stupně provedeným procesním posouzením podání žalobce ze dne 3. 5. 2017 v tom směru, že jím byla rozšířena žaloba (ve smyslu § 95 o. s. ř.) o nároky na náhradu bolestného a ztížení společenského uplatnění, a nemá co vytknout ani při jednání soudu prvního stupně dne 15. 5. 2017 vyhlášenému usnesení, kterým změnu žaloby nepřipustil. Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění je jedním z dílčích, avšak samostatných nároků na náhradu škody na zdraví (viz § 193 odst. 1 ZPr), jež v řízení, ovládaném dispoziční a projednací zásadou, nepochybně nebyly uplatněny již v žalobě, ale právě až v podání ze dne 3. 5. 2017, jež je proto změnou žaloby (po stránce věcného vymezení zažalovaných nároků zcela jistě nevykazující žádné vady). Rozhodnutí soudu prvního stupně o této změně žaloby je pak – věcně – plně v souladu se zásadou hospodárnosti řízení a ustanovením § 95 odst. 2 o. s. ř., umožňujícím soudu změnu žaloby nepřipustit, jestliže by výsledky dosavadního řízení nemohly být podkladem pro řízení o změněném návrhu. O tom přitom v souzené věci nemůže být sporu. Názor žalobce, že rozhodování o nároku na tuto náhradu, tím spíše je-li požadováno její mimořádné navýšení rozhodnutím soudu, je jen jakousi banalitou, již nebylo důvodu v již deset let trvajícím řízení nepřipustit a věcně neprojednat, odvolací soud nesdílí. Žalobce ostatně mohl tento svůj nepřipuštěný nárok bezodkladně uplatnit u soudu samostatnou žalobou. K žalobcem v odvolání uvedeným procesním výtkám o nedoručení usnesení soudu prvního stupně o nepřipuštění změny

žaloby jeho osobě v „odpovídající formě“ pak nelze než konstatovat, že pokud soud prvního stupně usnesení vyhlásil při jednání oběma přítomným účastníkům, aniž by je dále písemně vyhotovoval a doručoval, byl tento jeho postup plně v souladu s ustanovením § 168 o. s. ř.

45.K odvolacím námitkám žalobce týkajícím se žalovanou vznesené námitky promlčení odvolací soud konstatuje, že soud prvního stupně, pokud se jedná o *jistinu* nároku (zahrnující i žalobcem s odkazem na posudek znalce Mikysky dodatečně uplatněné valorizace), námitce promlčení nepřisvědčil, nerozhodl v tomto ohledu v neprospěch žalobce, ale naopak v jeho prospěch, a proto ze strany odvolacího soudu není důvodu se k uvedené otázce, řešené žalobcem z ne zcela zřejmých důvodů v odvolání, jakkoliv vyjadřovat.

46.Soud prvního stupně vyhodnotil žalovanou vznesenou námitku promlčení v neprospěch žalobce v jediném ohledu, a to sice ve vztahu k požadovaným *úrokům z prodlení*. O nárok na jejich zaplacení žalobce rozšířil žalobu rovněž až v průběhu řízení (zde se souhlasem soudu prvního stupně – viz usnesení vyhlášené při jednání dne 28. 6. 2017 a ze dne 23. 8. 2017 na č. l. 913 a násl. spisu), a soud prvního stupně mu je proto přiznal jen ve vztahu k náhradám splatným tři roky nazpět před rozšířením žaloby (podáním došlým soudu prvního stupně dne 13. 6. 2017). Napadené rozhodnutí v tomto rozsahu podle názoru odvolacího soudu není v rozporu s příslušnou hmotněprávní úpravou (§ 261 odst. 1, odst. 2 věta druhá a § 263 odst. 3 ZPr), z níž lze dovodit promlčení nároků na úroky z prodlení v ještě kratší (dvouleté) lhůtě. Potud ostatně žalobce napadenému rozsudku ničeho nevytýká. Jeho námitka, že žalovaná promlčení nároků na úroky z prodlení vůbec nenamítala, není důvodná. Již v podání ze dne 12. 5. 2017 namítla žalovaná promlčení ve vztahu k veškerým nárokům, o něž žalobce rozšiřuje žalobu nad rámec původně zažalovaných částek, uvedené zopakovala v rámci závěrečného návrhu ze dne 24. 10. 2017. O tom, že tím minila i nároky na úroky z prodlení, a že tím i vůči těmto nárokům promlčení namítá, nemůže být sporu (srov. přednes žalované při jednání odvolacího soudu dne 14. 11. 2018)

47.Důvodnou – ve vztahu k úrokům z prodlení – konečně nelze shledat ani odvolací námitku žalobce o rozporu výkonu práva žalované namítat promlčení s dobrými mravy. Podle ustálené judikatury Nejvyššího i Ústavního soudu (z řady jejich rozhodnutí srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3825/2011, či nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2005, sp. zn. I. ÚS 643/04, a judikaturu tam zmíněnou, a ze dne 15. 1. 1997, sp. zn. II. ÚS 309/95) lze takový rozpor dovodit jen ve – co do skutkových poměrů – výjimečných situacích, kdy by uplatnění námitky promlčení bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku plynutí promlčení doby bylo nepřiměřeně tvrdým postihem, a to ve srovnání nejen s rozsahem a charakterem jím uplatněného práva, ale rovněž (a zejm.) s důvody, pro které své právo neuplatnil včas. Tyto okolnosti by přitom měly být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení, vskutku přesvědčivě odůvodněn, tj. např. tehdy, kdy by uplatnění námitky promlčení bylo „završením jednání s úmyslem poškodit druhého účastníka právního vztahu“.

48.S přihlédnutím k těmto judikatorním východiskům odvolací soud neshledává v individuálních rozměrech souzené věci žádné okolnosti, z nichž by bylo namístě usoudit na nemravnost námitky promlčení. Z ničeho nevyplývá, že by žalovaná marné uplynutí promlčecí lhůty zavinila, tj. přivedla svým záměrným jednáním. Jen tragičnost žalobcovy situace (kterou odvolací soud nemíní jakkoliv zlehčovat) důvodem pro přisouzení promlčených úroků z prodlení být nemůže. Důvody uplatnění nároku na úroky z prodlení s tak značným časovým odstupem od podání žaloby jdou jednoznačně k tíži žalobce.

49.Ze všech výše uvedených důvodů odvolací soud potvrdil napadený zamítavý výrok rozsudku soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

prvního stupně jako věcně správný (§ 219 o. s. ř.), a to *v tom správném znění*, zahrnujícím vyčíslení žalobního požadavku, který byl tímto výrokem žalobci upřen, tj. 789 446 Kč jako 30% jistiny kapitalizované do 30. 9. 2017, peněžitý důchod ve výši 4 795,80 Kč měsíčně za dobu od 1. 10. 2017 do budoucna, a úroky z prodlení v zákonné výši požadované celkem z částek 2 186 321 Kč (kdy žalobci nebyly přiznány jednak úroky ze 100% náhrad počínaje zářím 2001 a konče květnem 2014, jednak úroky z 30% náhrad počínaje červnem 2014 a konče srpnem 2017). Zrušení napadeného rozsudku v tomto rozsahu a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení jen za účelem vyčíslení zamítnuté části zažalovaného nároku by bylo jen zbytečným, již beztak značně dlouhé řízení jen dále prodlužujícím a jeho náklady navyšujícím formalismem.

50. Nesprávnými však odvolací soud shledal akcesorické výroky napadeného rozsudku.

51. Pokud jde o výrok IV. o nákladech řízení vzniklých státu, soud prvního stupně sice správně poukázal na § 148 odst. 1 o. s. ř., nesprávně jej však aplikoval, dospěl-li (zjevně, i s přihlédnutím k odůvodnění nákladového výroku mezi účastníky) k závěru, že žalobci přes toliko částečný úspěch přísluší plná náhrada nákladů řízení podle § 142 odst. 3 o. s. ř. Soud prvního stupně však přehlédl, že rozhodnutí o míře (spolu)zavinění poškozeného je rozhodnutím nikoliv o výši, ale o základu nároku na náhradu škody (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2015, sp. zn. 25 Cdo 853/2015, a tam citovanou judikaturu), pročez bylo o nákladech řízení mezi účastníky namísto rozhodnout podle § 142 odst. 2 o. s. ř., a o nákladech státu podle poměru úspěchu a neúspěchu účastníků. Ten činil 70/30 ve prospěch žalobce. Proto odvolací soud za použití § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil výrok napadeného rozsudku o nákladech řízení státu tak, že účastníci zaplatí státu – soudu prvního stupně – náklady v poměru odpovídajícím jejich neúspěchu, a to ve lhůtě podle § 160 odst. 1 část věty před středníkem o. s. ř. Rozhodl-li soud prvního stupně o nákladech státu jen co do základu (§ 155 odst. 1 o. s. ř.), pak ani odvolací soud nevidí zásadního důvodu k jinému rozhodnutí. Soud prvního stupně sice neuvedl, co ho k takovému rozhodnutí vedlo, odvolací soud pro to nicméně shledává dostatečným důvodem již ne zcela přehledné a koncentrované vyplácení přiznaného svědeckého, jež bude muset soud prvního stupně před vydáním usnesení o výši nákladů důkladně prověřit.

52. Pokud jde o výrok V. o nákladech řízení mezi účastníky, z jeho velmi úsporného odůvodnění plyne tolik, že soud prvního stupně by přiznal náhradu nákladů řízení žalobci, pokud by mu nějaké vznikly, resp. pokud by je účtoval. Závěr, že žalobce žádné náklady neúčtoval, resp. že mu snad žádné nevznikly, když ani nebyl zastoupen advokátem, je však v příkrém rozporu nejen s obsahem spisu (viz str. 8 a 9 podání žalobce ze dne 3. 5. 2017), ale i platnou právní úpravou (zakotvující byť jen nárok na paušální náhradu hotových výdajů nezastoupeného účastníka).

53. Žalobce byl, jak shora uvedeno, ve věci úspěšný z 70%, neboť míra jeho spoluzavinění byla určena v rozsahu 30%. Nad rámec tohoto poměru neuspěl dále ještě ohledně promlčeného příslušenství, k němuž se však při úvaze o poměru úspěchu a neúspěchu nepřihlíží. Úspěch žalobce je tedy převážný, tudíž mu přísluší (poměrná) náhrada jeho nákladů řízení sestávajících z:

- odměny advokáta (Mgr. Dana Štumpová) za zastupování podle § 137 odst. 2 o. s. ř., § 6 odst. 1, § 7, § 8 odst. 1 a 2, § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif („AT“), ve znění účinném do 31. 8. 2006, za převzetí a přípravu zastoupení (dne 6. 9. 2004), podání žaloby, účast při jednání soudu prvního stupně ve dnech 3. 10. 2005 a 9. 11. 2005 a vyjádření k odvolání žalované proti rozsudku soudu prvního stupně ze dne 9. 11. 2005, tj. 5 úkonů po 7 850 Kč/úkon (při tarifní hodnotě věci 1 032 857 Kč, tj. 359 177 Kč + 11 228 Kč x 60), tj. celkem **39 250 Kč**; skutečnost, že byla jmenovaná advokátka žalobci přidělena rozhodnutím České advokátní komory, jak sám uvádí v odvolání, a tudíž náklady zastoupení její osobou neplatil, je z pohledu nároku na náhradu nákladů řízení bez právního významu;

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

- náhrady hotových výdajů jmenované advokátky podle § 13 odst. 3 AT, ve znění účinném do 31. 8. 2006, za uvedených 5 úkonů právní služby po 75 Kč, tj. celkem **375 Kč**;
- náhrady za daň z přidané hodnoty v sazbě 19% [§ 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném do 31. 12. 2009], již byla v době trvání zastoupení (do 6. 6. 2006) jmenovaná advokátka plátcem, počítané podle § 137 odst. 3 o. s. ř., ve znění účinném od 1. 5. 2004, z odměny a náhrad, a tedy činící **7 529 Kč**;
- paušálních náhrad advokátem nezastoupeného účastníka podle nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, a vyhlášky č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu, po 300 Kč/úkon za: účast při jednání odvolacího soudu ve dnech 22. 10. 2008, 22. 9. 2010, 7. 8. 2013 a 4. 10. 2013, písemná podání ve věci samé ze dne 22. 2. 2009, 2. 9. 2009, 13. 4. 2010, 18. 8. 2010, 31. 10. 2012, 4. 12. 2012, 15. 4. 2013, 18. 5. 2013, 4. 9. 2013, 19. 12. 2016, 3. 5. 2017, 7. 6. 2017, 5. 9. 2017 a 11. 10. 2017, 2x odvolání proti rozsudkům soudu prvního stupně ze dne 23. 9. 2009 a ze dne 19. 4. 2010, účast při jednání soudu prvního stupně ve dnech 10. 6. 2009, 29. 7. 2009, 9. 9. 2009, 19. 4. 2010, 26. 11. 2012, 30. 1. 2013, 15. 8. 2016, 17. 1. 2017, 15. 5. 2017, 28. 6. 2017, tj. celkem **9 000 Kč** (30 x 300 Kč);
- odměny advokáta (JUDr. Ivan Werl) za zastupování podle § 137 odst. 2 o. s. ř., § 6 odst. 1, § 7, § 8 odst. 1 a 2 a § 11 odst. 1 písm. a) a k) AT, ve znění účinném od 1. 9. 2006, za převzetí a přípravu zastoupení (dne 8. 12. 2010) a podání dovolání, tj. 2 úkony po 12 460 Kč/úkon (při tarifní hodnotě věci 1 032 857 Kč), náhrady hotových výdajů advokáta za uvedené dva úkony po 300 Kč (§ 13 odst. 3 AT), a náhrady za daň z přidané hodnoty v sazbě 20% [§ 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném do 31. 12. 2012], již byl v době trvání zastoupení advokát žalobce plátcem, počítané podle § 137 odst. 3 o. s. ř. z odměny a náhrad, a tedy činící 5 104 Kč, tj. celkem za zastoupení JUDr. Werlem **30 624 Kč**;

54. Celkem tedy náklady řízení žalobce činí 86 778 Kč. Z nich mu podle zásady odečtu neúspěchu od úspěchu přísluší 40 %, tj. částka 34 711 Kč. Shora neuvedená další písemná podání žalobce činěná v průběhu řízení buď nejsou podáními ve věci samé, příp. nejde o účelně provedené úkony, a odvolací soud mu proto na ně nepřiznal ani odměnu, ani náhradu nákladů. V otázce možné retroaktivity právní úpravy paušální náhrady nákladů řízení nezastoupeného účastníka vychází odvolací soud z judikatury Ústavního soudu, podle které bylo právo účastníka řízení, který není zastoupen advokátem, na přiznání paušální náhrady hotových výdajů dovozeno již za právní úpravy předcházející vyhlášení nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13 (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 2. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3554/15).

55. Odvolací soud tudíž žalobci na náhradu nákladů řízení nepřiznal oproti jím v podání ze dne 3. 5. 2017 požadovanému následující:

- náhradu ušlého výdělku žalobcova obecného zmocněnce Jakuba K., ježto na něj podle § 137 odst. 1 o. s. ř. není nárok (srov. tamtéž „ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců“; pokud by měl zákonodárce v úmyslu zahrnout mezi jinak demonstrativní výčet nákladů řízení v citovaném zákonném ustanovení ušlý výdělek jakéhokoliv zástupce, nepoužil by výraz „zákonný zástupce“, jímž obecný zmocněnec není);
- náhradu hotovostních, podle obsahu podání ze dne 3. 5. 2017 cestovních výdajů ve výši 15 x 1 000 Kč za 15 cest k jednání soudu a zpět vlastním motorovým vozidlem, neboť k jeho použití (by) došlo bez předchozího souhlasu soudu (viz § 30 odst. 2 věta druhá vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy);
- náhradu nákladů zastoupení advokátem v řízení o ústavní stížnosti, neboť o těch přísluší rozhodovat toliko Ústavnímu soudu (k tomu srov. – např. – stanovisko občanskoprávního a

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. Cpjn 31/2014, a usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 7. 2016, sp. zn. III. ÚS 2103/16);

- náhradu nákladů zastoupení žalobce advokátem v dovolacím řízení, skončeném usnesením Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2015, sp. zn. 21 Cdo 627/2014, neboť se jí žalobce vzdal (v podání ze dne 3. 5. 2017);
- náhradu nákladů vynaložených na pořízení znaleckých posudků vypracovaných znalci prof. Hirtem a doc. Hrnčířem, ježto se jednalo – z pohledu toho, oč soud prvního stupně opřel napadený rozsudek, co v řízení řešil a o čem bylo účastníky sporu – o neúčelně vynaložené náklady. Znalec Hrnčíř se v jím podaném posudku vyjadřuje k posouzení náhrad za bolestné a snížení společenského uplatnění, jež však vůbec nebyly předmětem řízení, posudek znalce Hirta byl pak již podle žalobních tvrzení zadán jako oponentura k závěrům prověřování žalobcova trestního oznámení policejním orgánem a posudku jím přibráného znalce, a tedy s meritem věci řešeným v projednávané věci nijak nesouvisí. Soud prvního stupně nečinil ani z jednoho z posudků jakákoliv pro věc významná skutková zjištění.

56. Proto odvolací soud za použití § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil výrok napadeného rozsudku o nákladech řízení účastníků tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 34 711 Kč, a to rovněž ve lhůtě podle § 160 odst. 1 část věty před středníkem o. s. ř.

57. Konečně pokud se jedná o poslední závislý výrok napadeného rozsudku (VI.) o povinnosti žalované k zaplacení soudního poplatku, ten je co do základu správný, vycházející ze správné aplikace § 2 odst. 3 PoplZ, neboť žalobce je od poplatku osvobozen, žalovaná nikoliv, žalobce má vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení, a proto je žalovaná povinna zaplatit státu odpovídající část poplatku za žalobcem od poplatku osvobozeným úkonem zahájené řízení. Nejedná se však jen o řízení před soudem prvního stupně, jak (zjevně) uvážil soud prvního stupně (soudě podle výše poplatku 92 100 Kč, odpovídající tarifní hodnotě 1 842 056 Kč a právní úpravě účinné od 1. 9. 2011), ale i o řízení před odvolacím soudem a dovolacím soudem, zahájená rovněž podáními žalobce. Při určení tarifní hodnoty a výše poplatku pak nelze vyjít z právní úpravy účinné v době rozhodování soudu, ale v době učinění poplatného úkonu. Je tudíž namístě aplikovat poplatkový zákon ve znění účinném do 31. 8. 2011, neboť žaloba byla podána dne 1. 11. 2004, odvolání žalobce proti v pořadí třetímu rozsudku soudu prvního stupně (první dva byly označeny jako mezitímní) bylo podáno dne 6. 5. 2010, a dovolání bylo podáno v lednu 2011. V případě řízení před soudem prvního stupně a stejně tak odvolacího řízení, zahájeného podáním odvolání dne 6. 5. 2010, činila tarifní hodnota 1 032 857 Kč [359 177 Kč + 673 680 Kč jako 60 (pětinásobek ročního plnění) x 11 228 Kč], základ poplatku 1 032 800 Kč (§ 6 odst. 7 PoplZ) a výše poplatku shodně 41 320 Kč. 70% z této částky činí 28 924 Kč. Soudní poplatek za dovolání (by) činil 5 000 Kč [položka 18 písm. b) Sazebníku]. Proto odvolací soud za použití § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil výrok VI. o povinnosti žalované k zaplacení soudního poplatku jen tak, že výše poplatku činí 62 848 Kč, a jinak jej potvrdil jako věcně správný (§ 219 o. s. ř.).

58. O nákladech řízení rozhodl odvolací soud ve výroku II. podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2 o. s. ř. za situace, kdy žalobce uspěl s odvoláním proti nákladovému výroku napadeného rozsudku, neuspěl s odvoláním proti meritornímu výroku napadeného rozsudku, pročež lze poměr úspěchu a neúspěchu účastníků v odvolacím řízení, v němž jim nevznikly jiné než bagatelní náklady odpovídající jedné paušální náhradě po 300 Kč na obou stranách, hodnotit jako rovnocenný.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

Proti tomuto rozsudku **je přípustné** dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně rozhodujícího v této věci ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek dle § 237 o. s. ř., tedy jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo na nařízení exekuce.

Praha 23. listopadu 2018

JUDr. Vladimír Fučík v. r.
předseda senátu